

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, Enheten för
mervärdesskatt och punktskatter

fi.remissvar@regeringskansliet.se
oliver.sparrings@regeringskansliet.se

Stockholm 2026-01-19

REMISSYTTRANDE;
Sänkt alkoholskatt för alkoholvaror från oberoende småproducenter
(Ert diarienummer Fi2025/02074)

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar över 5 900 medlemsföretag med drygt 8 400 arbetsställen, huvudsakligen restauranger, hotell, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

1. DE HUVUDSAKLIGA FÖRSLAGEN I PROMEMORIAN

- Det införs ett system för nedsatt skatt på alkoholhaltiga drycker från småproducenter.
- Skattenedsättningen ska omfatta alkoholvaror producerade av producenter vars årsproduktion uppgår till som mest 100 000 liter vin, 1,5 miljoner liter andra jästa drycker, 25 000 liter mellanklassprodukter eller 1 000 liter ren alkohol för etylalkohol.
- Producenterna som omfattas av nedsättning ska delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Alkoholvaror från producenter i kategorin med lägst produktion ges skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori.
- Nedsättningen gäller enbart alkoholvaror från producenter som är juridiskt och ekonomiskt oberoende från andra producenter av samma kategori alkoholvaror

och dessutom inte tillverkar på licens. För andra alkoholvaror än etylalkohol krävs även att producenten måste använda lokaler som är fysiskt skilda från andra producenter av samma kategori alkoholvaror.

- Nedsättningen gäller inte om beskattningsmyndigheten visar att tillverkningen har skett i strid med lagstiftningen i det land där tillverkningen skedde.
- Skälet till reformen är att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för småproducenter av olika typer av alkoholprodukter utöver öl.
- Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026.

2. VISITAS SYNPUNKTER

2.1 Visitas sammanfattade inställning till förslaget

Visita tillstyrker i huvudsak förslaget att utvidga nedsatt alkoholskatt för oberoende småproducenter till fler alkoholvarukategorier än öl. Reformen kan stärka lokal dryckesproduktion och mindre företag, stimulera dryckesturism och bidra till sortimentsbredd och innovation även i restaurangledet. Inte minst gäller detta i kombination med den välkomna lagändring som medgav så kallad gårdsförsäljning 2025.

Nedsättningen är särskilt välkommen i ljuset av att Sverige har bland Europas högsta punktskatter på alkoholdrycker. Att de höjdes ytterligare 2023 och 2024, när inflationen var som högst, försämrade restaurangernas redan mycket pressade ekonomi då utrymmet för prishöjningar var högst begränsat. Antalet konkurser bland restaurangföretag är sedan mer än två år tillbaka högre än någonsin¹. Mot den bakgrunden, oavsett de selektiva nedsättningar som promemorian föreslår, ifrågasätter Visita om den generella nivån på alkoholskatterna är rimlig och befogad.

Visita vill i det följande kommentera vissa delar i förslaget närmare.

2.2 Koppling till gårdsförsäljning

Visita noterar att promemorian inte behandlar samspelet med gårdsförsäljningsreformen, trots att målgruppen i praktiken överlappar i sannolikt hög grad (småskaliga, besöksorienterade producenter). Regelverk som styr samma typ av företag bör i möjligaste mån utformas samordnat för att minska risken för att den administrativa bördan blir alltför betungande.

Produktionsgränserna i detta förslag om nedsättning av punktskatter på alkohol skiljer sig från gårdsförsäljningens produktionsgränser trots att båda reformerna riktar sig till småskaliga aktörer. Det kommer att leda till den olyckliga utmaningen att vissa företag som betraktas som småskaliga enligt reglerna för gårdsförsäljning inte kvalificerar för

¹ Källa: Konkursstatistiken, Tillväxtanalys

skattenedsättningen. Skälet till de lägre gränserna i detta förslag är alkoholskattedirektivet² som medger tillämpning av nedsatta skattesatser på drycker producerade av små oberoende producenter. Visita välkomnar i detta sammanhang att förslaget inte har lägre produktionsgränser än som anges i direktivet, till skillnad från i motsvarande tidigare nedsättning för öl där gränsen satts betydligt lägre.

Det ankommer på berörda myndigheter ett viktigt informationsansvar i samband med att dessa reformer, inklusive motsvarande nedsättning för öl, genomförs. Inte minst eftersom regelverken såväl som många av företagen är nya.

2.3 Begreppet årsproduktion

Systemet baseras på årsproduktion (producerad volym) snarare än försäljning. Detta är i grunden förståeligt som en EU-harmoniserad modell, men Visita vill lyfta en praktisk risk med detta. Små producenter kan drabbas av produktionsfel, infektion, förpackningsproblem eller andra kvalitetsavvikelser som i efterhand kan göra att delar av produktionen måste kasseras eller ersättas. Då kan producenten behöva producera om, vilket ökar årsproduktionen utan att försäljningen ökar. Detta skapar risk för oavsiktliga tröskelpassager i trappstegen med försämrad nedsättningsnivå kommande år trots att volymen som når slutkunden är oförändrad. Det eventuella problemet blir också större med relativt snäva produktionsintervall. Visita önskar därför att regeringen förtydligar vad som avses med producerad volym samt överväger en ventil för extraordinära och dokumenterade kvalitetsförluster med tydliga kriterier för att undvika att enstaka incidenter påverkar trappstegen oproportionerligt. Ett missöde kan annars få dubbelt negativa följder.

2.4 Förutsägbarhet vid kontroll

I promemorian står följande:

”Det föreslås därför att Skatteverket ges möjlighet att förelägga den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent att inkomma med uppgifter huruvida den är en oberoende småproducent och i så fall vilken årsproduktion den har. Det föreslås även att Skatteverket ska få revidera den som är eller kan antas vara en oberoende småproducent i syfte att kontrollera uppgifterna i en skattedeklaration.”

Att Skatteverket har kontrollmöjligheter genom föreläggande och revision är rimligt. Samtidigt saknas en tydlig beskrivning av vilket standardiserat underlag som ska anses tillräckligt för att styrka att företaget beskattas på rätt trappsteg. Detta skapar en risk för osäkerhet och bristande förutsägbarhet. Småproducenter kan i efterhand få sin klassificering ifrågasatt om dokumentationen bedöms otillräcklig, trots att de agerat i god tro. Dessutom kan skattskyldiga aktörer i distributionsledet tillämpa nedsättning baserat på uppgifter som senare underkänns. Visita ser därför ett behov av att

² 92/83/EEG

regeringen säkerställer tydliga och praktiskt tillämpbara krav på dokumentation (i föreskrifter eller vägledning) för både producenter och skattskyldiga i distributionsledet.

Förslaget innebär att nedsättningen följer varan, medan skattskyldigheten ofta inträder hos en annan juridisk person än producenten (grossist/upplagshavare). Det ställer höga krav på spårbarhet och informationsflöden. Här är det avgörande att systemet blir så enkelt och robust som möjligt i praktiken med så få avvikelser som möjligt.

2.5 Avslutande kommentar

Visita ser positivt på att regeringen vill förbättra villkoren för oberoende småproducenter. För att reformen fullt ut ska bidra till en konkurrenskraftig besöksnäring och bli relevant även för gårdsförsäljningsaktörer finns emellertid behov av vissa förtydliganden.

Jonas Siljhammar
VD

Thomas Jakobsson
Chefsekonom